

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

จากผลการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 82.52/83.63 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80)
2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม มีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยพบว่าประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ประสิทธิภาพกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 82.52/83.63 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ บุญเพ็ง ขวัญทอง (2552 : 90 - 97), วิลาวัลย์ สุคำภา (2551 : 92 - 93) และ เพ็ญนิภา ปินะธา (2550 : 102) ที่พบว่า ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดประเด็นทางสังคม มีประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้หมายความว่า นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยจากการทำกิจกรรมระหว่างเรียนตามแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 7 แผน คิดเป็นร้อยละ 82.52 และคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คิดเป็นร้อยละ 83.63 แสดงว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องมาจาก

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนกระบวนการสร้างถูกต้อง ดำเนินการเป็นขั้นตอน มีระบบ และมีวิธีการที่เหมาะสม เริ่มจากการศึกษาหลักสูตร สาระการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และการวัดผลประเมินผล ตลอดจนศึกษาแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และหลักการด้านจิตวิทยาเพื่อให้กิจกรรมของนักเรียนไม่ยากหรือง่ายเกินไป มีการจูงใจนักเรียนในการแสดงบทบาทของตนเองอย่างเต็มที่ช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้ให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจว่าตนเองสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ในการนำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไปใช้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย มีการปฏิสัมพันธ์กัน ได้ร่วมอภิปรายและแสดงความคิดเห็นซึ่งกันและกัน นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าฝึกปฏิบัติให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองในสถานการณ์หรือปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะต่าง ๆ

2. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม มีความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุพิชญาย์ อุบลคำ (2552 : 49-53), วิลาวัลย์ สุคำภา (2551 : 92-93) และเพ็ญนิภา ปินะลา (2550 : 102) ที่พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยการคิดเชิงวิพากษ์หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เนื่องจาก การสอนโดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การอภิปรายกลุ่มย่อยการอภิปรายกลุ่มใหญ่ การแสดงบทบาทสมมติ ฯลฯ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน มีการแลกเปลี่ยนทัศนะ เหตุผลและแนวคิดต่าง ๆ ตลอดจนกระทั่งได้ข้อสรุปเป็นของกลุ่ม นอกจากนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ยังเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เป็นกลุ่มระดมความคิด มีการอภิปราย วิเคราะห์ปัญหา ในกลุ่มย่อยทำให้นักเรียนมีโอกาสดูแลเห็นแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูจะต้องเตรียมพร้อม เช่น เตรียมสื่อ เตรียมแบบทดสอบ เตรียมผู้เรียนให้พร้อมในการเริ่มเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยจะเน้นประสบการณ์ด้วยการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้นำเสนอความรู้ความสามารถของแต่ละคน กระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม ให้ร่วมกันสืบค้นข้อมูล และสรุปความรู้ที่ได้ด้วยตัวของผู้เรียนเอง ครูต้องสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม กระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกอย่างเต็มที่ หากกลุ่มใดมีปัญหาต้องการความช่วยเหลือครูก็ช่วยเหลือโดยการชี้แจงหรือชี้แนะให้ผู้เรียนเห็นแนวทางในการแก้ปัญหา ทำให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้และเกิดความภูมิใจที่หาแนวทางแก้ปัญหาด้วยตนเองได้ เป็นผลให้ผู้เรียนที่เรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ซึ่งก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ควรมีการปฐมนิเทศผู้เรียนเพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของสมาชิกในกลุ่ม และจัดกลุ่มผู้เรียนตามความสามารถ เก่งปานกลาง อ่อน กลุ่มละ 4-5 คน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกลุ่มใหญ่

1.2 ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ครูควรลดบทบาทในการบอกความรู้ สาธิต และอธิบาย ควรอดทนในการสังเกตพฤติกรรม และกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมกลุ่มอย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จ ในการทำงานกลุ่มของนักเรียนจะมีปัญหาแอบแฝงอยู่เสมอ ครูต้องคอยสังเกต สอบถาม พูดคุยกับนักเรียนบ่อย ๆ และให้กำลังใจ ตลอดจนข้อเสนอแนะ เมื่อนักเรียนพบปัญหาเพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง

1.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ควรส่งเสริมนักเรียนให้สามารถเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นการส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย โดยให้ผู้เรียนหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันเป็นประธานและเลขานุการกลุ่ม และให้นักเรียนมีบทบาทแลกเปลี่ยน แบ่งปันประสบการณ์ความรู้กับเพื่อน กรณีที่นักเรียนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ครูต้องคอยกระตุ้นอยู่เสมอ

1.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ควรให้นักเรียนใช้เวลาในการลงมือปฏิบัติจริงให้เพียงพอ โดยเฉพาะการสะท้อนความคิด การวิเคราะห์อภิปรายผลภายในกลุ่ม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคมเกี่ยวกับตัวแปรอื่นนอกเหนือจากผลสัมฤทธิ์และความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคม เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์เปรียบเทียบกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนรู้อื่น ๆ

2.3 มีการวิจัยกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการนำไปและทักษะการคิด ควรนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

2.4 ควรมีการวิจัยรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ประเด็นปัญหาทางสังคมเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ไปทดลองกับผู้เรียนในช่วงชั้นที่ 1 ช่วงชั้นที่ 2 และช่วงชั้นที่ 4 ในรูปแบบการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อวิจัยและพัฒนาคุณภาพทางการเรียนของนักเรียน

2.5 ควรลดข้อสอบลง (ข้อสอบเยอะเกินไป)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY